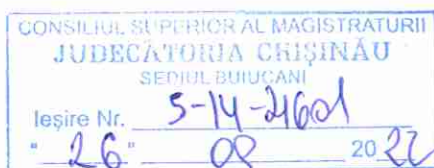

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)
MD-2004, mun. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare 200
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of
Magistrates
Chisinau District Court
(Buiucani Office)
200th Ștefan cel Mare
Chisinau, CA 2004
tel. number/fax 022-29-51-20

26.09.2022 Nr. dosarului 1-898/2021

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 23.09.2021, Vă expediază pentru examinare Sesizarea inculpatului Corduneanu Andrei privind ridicarea Excepției de Neconstituționalitate a prevederilor art. 264¹ alin. (1) Cod Penal, prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție în cauza penală de acuzare a lui Corduneanu Andrei, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod Penal RM.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

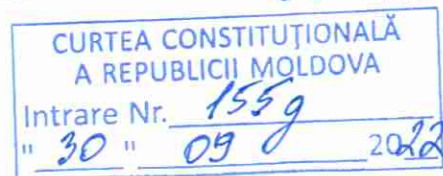
Anexă:

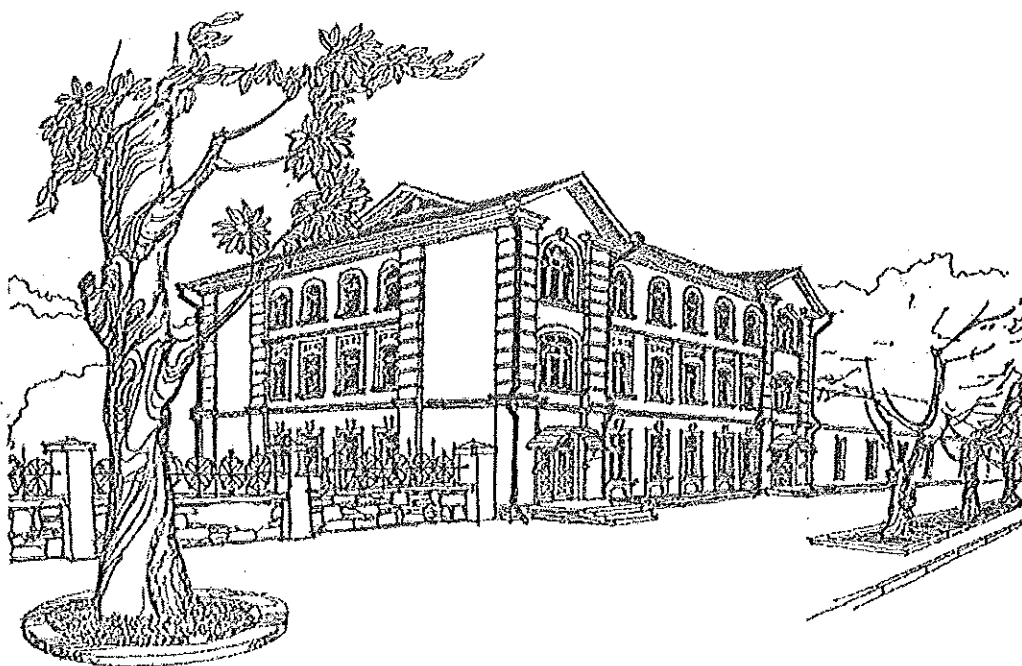
1. Sesizarea inculpatului Corduneanu Andrei privind Excepția de Neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție - 17 file;
2. Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate- 1 file;
3. Procesul - verbal al ședinței de judecată- 16 file;
4. Încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 23.09.2022- 3 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)

Olga Bejenari

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. CORDUNEANU****2. Andrei****3. Reprezentat de Av. Igor I. HLOPEȚCHI drd.**

¹Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

La 29 ianuarie 2021, organul de constatare a ridicat de la dl Corduneanu Andrei permisul de conducere, cu înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport.

Cauza penală nr. 2021420200 a fost pornită la 08 februarie 2021 în baza semnelor componenței de infracțiune de la art. 264¹ alin. (1) CP RM, pe faptul conducerii unității de transport fără a deține permis de conducere și în stare avansată de ebrietate de către cet. C. A.

În prezent, cauza este pendinte în Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) în gestiunea magistratului Olga Bejenari.

La 19 septembrie 2022, în cadrul ședinței de judecată, dl inculpat C.A a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 175 alin. (3) pct. 5¹) și articolul 182¹ alin. (1) din Codul de procedură penal, invocând probleme de constituționalitate și probleme sistemice.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 175 alin. (3) pct. 5¹) și articolul 182¹ alin. (1) din Codul de procedură penal, cu următorul conținut:

Articolul 175. Noțiunea și categoriile de măsuri preventive

(3) Măsuri preventive sînt:

(...)

5¹) înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport;

Articolul 177. Actul prin care se aplică măsura preventivă

(1) Referitor la aplicarea măsurii preventive procurorul care conduce sau efectuează urmărirea penală emite, din oficiu sau la demersul organului de urmărire penală, o ordonanță motivată. În ordonanța procurorului se indică fapta care face obiectul bănuirii, învinuirii, prevederile legale în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită, necesitatea aplicării măsurii preventive potrivit condițiilor și criteriilor stabilite la art. 176, precum și faptul dacă bănuitului, învinuitului, inculpatului i s-au explicat consecințele încălcării măsurii preventive

Articolul 182¹. Înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport

(1) Persoana care conduce mijlocul de transport se înlătură de la conducere de către organul de constatare dacă există temeiuri suficiente că aceasta se află în stare de ebrietate inadmisibilă produsă de alcool sau de alte substanțe.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

(2) Persoana indicată la alin. (1) este obligată să accepte, la cererea organului de constatare, testarea alcoolică, examenul medical, prelevarea de sânge și de eliminări ale corpului pentru analiză.

(3) Mijlocul de transport al cărui conducător a fost înlăturat de la conducere se ridică și, dacă nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor, se aduce la stația de parcare specială sau la subdiviziunea de poliție cea mai apropiată de locul constatării infracțiunii.

(4) Faptul aducerii mijlocului de transport la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție se consemnează într-un proces-verbal, în care se indică:

a) tipul, modelul mijlocului de transport, numărul de înmatriculare, numerele de identificare ale agregatelor marcate, defectele și deteriorările lui vizibile;

b) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a decis aducerea mijlocului de transport la parcare și ale persoanei care a organizat aducerea;

c) temeiul de fapt și temeiul juridic care au determinat aducerea mijlocului de transport;

d) denumirea (numele), sediul (domiciliul), numărul de telefon ale persoanei care a organizat (a efectuat) aducerea mijlocului de transport la parcare;

e) adresa parcării sau a subdiviziunii de poliție;

f) data și ora încheierii procesului-verbal;

g) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a luat în primire mijlocul de transport la parcare sau la subdiviziunea de poliție.

(5) Procesul-verbal se întocmește în 4 exemplare: un exemplar rămîne la persoana care a decis aducerea mijlocului de transport la parcare, al doilea exemplar se remite persoanei care a organizat aducerea, al treilea exemplar se înmînează persoanei care a luat în primire mijlocul de transport la parcare, iar cel de-al patrulea exemplar se înmînează proprietarului sau posesorului mijlocului de transport ori i se expediază recomandat la domiciliu. Organul de constatare informează neîntîrziat serviciul de gardă al poliției despre aducerea mijlocului de transport la parcare.

(6) Mijlocul de transport se restituie proprietarului, posesorului sau reprezentantului legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru aducerea la parcare prevăzute la alin. (1). Cheltuielile de ridicare, transportare și depozitare a mijlocului de transport se suportă de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul penal.

Pornind de la concepția că ambele variante tip, implică o interconexiune indisolubilă, considerăm, impetuos ca controlul de constituționalitate se devolueze inclusiv asupra alin. (1) –(6) din norma procesuală contestată.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Autorul sesizării consideră că speței îi sunt incidente mai multe drepturi fundamentale garantate de Constituție, în special:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate (din perspectiva preeminenței dreptului).

Respectarea standardelor statului de drept și supremația legii impun respectarea fără echivoc și a drepturilor fundamentale absolute prevăzute de art. 3 și art. 7 din CEDO. Cu toate acestea, în viziunea noastră, mai cu seamă sub aspectul art. 7 din CEDO, legiuitorul adoptă în continuare norme neclare și incoerente, iar lipsa caracterului sistematic al acestor norme dictează inclusiv caracterul imprevizibil al lor.

Norma cu titlu de principiu reclamă certitudine și condamnă ambiguitatea în drept. Evoluția dreptului fluidizează un dezacord puternic în legătură cu ceea ce este în realitate preeminența dreptului. Aceste dezacorduri sunt bine sintetizate în materialul Comisiei de la Veneția. De asemenea, ele sunt bine articulate în cartea lordului Bingham⁵. Reacția naturală, odată confrunțați cu acest paradox, poate fi chiar scoaterea din uz a ideii de preeminență a dreptului, ca fiind neclară și inutilă. Dacă vrem să spunem că legile secrete sau că procesele secrete sunt incorecte, sau că prizonierii nu ar trebui torturați, sau că parlamentele ar trebui să respecte constituțiile scrise, ar trebui s-o facem efectiv așa și să renunțăm să ne preocupăm de semnificația adevărată a preeminenței dreptului

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale (pe dimensiunea principiului *non bis in idem* în contextual paralelismelor legislative și duplicității răspunderii combinat cu abuzul de drept).

În acest context, în jurisprudența sa anterioară, Curtea a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

⁵ Tom Bingham, *The Rule of Law*, London, Allen Lane, Penguin Press, 2010, 213 p. (nota traducătorului).

incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine social (*pe dimensiunea libertății de mărturisire împotriva sa*).

În jurisprudența sa, Curtea a statuat, în deplin acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, că egalitatea nu înseamnă uniformitate și că pot fi instituite tratamente juridice distincte pentru anumite categorii de persoane dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă (a se vedea cauza *Rasmussen c. Danemaricii*, citată supra). Or, plasarea agentului public într-o situație dezavantajată de obligare de probare a caracterului licit al averii contravene principiului procesual-penal consacrat de legea supremă privitor la libertate de mărturisire împotriva sa.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (*sub aspectul principiului nullum crimen sine lege și nulla poena sine lege*).

Principiul *nullum crimen, nulla poena sine lege* este garantat și de articolul 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție interzice în mod absolut aplicarea retroactivă a dreptului penal atunci când aplicarea se face în dezavantajul persoanei (*Del Río Prada v. Spania [MC]*, 21 octombrie 2013, § 116). Principiul neretroactivității legii penale se referă atât la dispozițiile care definesc infracțiunile (*Vasiliauskas v. Lituania [MC]*, 20 octombrie 2015, §§ 165- 166), cât și la cele care stabilesc pedepsele (*M. v. Germania*, 17 decembrie 2009, §§ 123 și 135-137; *Gurguchiani v. Spania*, 15 decembrie 2009, §§ 32-44).

De asemenea, Curtea Europeană a stabilit că pentru calificarea unei dispoziții legale ca aparținând dreptului penal substanțial sau altei ramuri de drept care intervine în drepturile recunoscute de Convenție, se va examina în ce măsură această dispoziție influențează calificarea infracțiunii sau severitatea pedepsei în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Scoppola v. Italia (nr. 2) [MC]*, 17 septembrie 2009, § 110-113; *Previti v. Italia*, 12 februarie 2013, § 80).

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative *(din perspectiva calității legilor în opoziție cu abuzul de drept și justiția selectivă prin lăsarea la îndemâna organului de urmărire penală a unei marje discreționare excesive)*.

Textele de lege criticate sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară, fapt care le conferă autorităților care o aplică o marjă discreționară excesivă. Mai mult, se atestă o problemă sistemică unde pentru două situații identice, organul de urmărire penală are la îndemână o marjă excesivă, care admite abuzul de drept și justiția selectivă.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) **Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.**

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁶

Pornind de la raționamentele înscrise în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, dacă în procesul judecării cauzei, instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil, care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Legea supremă, a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de partea în proces, prezentând direct Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire la criticile de neconstituționalitate extrinseci și intrinseci, expunem următoarele argumente extrinseci și intrinseci:

I. Odată cu operarea amendamentelor la legea procesual-penală, a fost introdusă o nouă măsură preventivă nereglementată de legea procesual penală, numită înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport. Conform amendamentului operat, măsura nominalizată, intră în competența unui alt actor al actului de justiție, nereglementat de legea procesual-penală.

În conformitate cu art. 182¹ alin. (1) - (6) din Codul de procedură penală, persoana care conduce mijlocul de transport se înlătură de la conducere de către organul de constatare dacă există temeiuri suficiente că aceasta se află în stare de ebrietate inadmisibilă produsă de alcool sau de alte substanțe.

Persoana indicată la alin. (1) este obligată să accepte, la cererea organului de constatare, testarea alcoolică, examenul medical, prelevarea de sânge și de eliminare ale corpului pentru analiză.

Mijlocul de transport al căruia conducător a fost înlăturat de la conducere se ridică și, dacă nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului, se aduce la stația de parcare specială sau la subdiviziunea de poliție cea mai apropiată de locul constatării infracțiunii.

Faptul aducerii mijlocului de transport la stația de parcare specială sau pe teritoriul subdiviziunii de poliție se consemnează într-un proces-verbal, în care se indică:

a) tipul, modelul mijlocului de transport, numărul de înmatriculare, numerele de identificare ale agregatelor marcate, defectele și deteriorările lui vizibile;

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unu sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

b) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a decis aducerea mijlocului de transport la parcare și ale persoanei care a organizat aducerea;

c) temeiul de fapt și temeiul juridic care au determinat aducerea mijlocului de transport;

d) denumirea (numele), sediul (domiciliul), numărul de telefon ale persoanei care a organizat (a efectuat) aducerea mijlocului de transport la parcare;

e) adresa parcării sau a subdiviziunii de poliție;

f) data și ora încheierii procesului-verbal;

g) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a luat în primire mijlocul de transport la parcare sau la subdiviziunea de poliție.

Procesul-verbal se întocmește în 4 exemplare: un exemplar rămâne la persoana care a decis aducerea mijlocului de transport la parcare, al doilea exemplar se remite persoanei care a organizat aducerea, al treilea exemplar se înmânează persoanei care a luat în primire mijlocul de transport la parcare, iar cel de-al patrulea exemplar se înmânează proprietarului sau posesorului mijlocului de transport ori i se expediază recomandat la domiciliu. Organul de constatare informează neîntârziat serviciul de gardă al poliției despre aducerea mijlocului de transport la parcare.

Mijlocul de transport se restituie proprietarului, posesorului sau reprezentantului legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru aducerea la parcare prevăzute la alin. (1). Cheltuielile de ridicare, transportare și depozitare a mijlocului de transport se suportă de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul penal.

Potrivit art. 175 alin. (3) CPP măsuri preventive sînt:

(...)

5) ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport;

5¹) înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport;

(...)

Art. 63 alin. (2) CPP statuează că, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît:

1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore;

2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive;

3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

Prin Legea nr. 264-XVI din 28.07.2006, art. 63 Cod de procedură penală a fost completat cu un nou alineat, prin care s-a reglementat procedura de scoatere a persoanei de sub urmărire penală în cazul expirării termenelor reglementate de art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, prin încetarea acestei calități de drept. Intenția legislatorului, deși nu a fost expusă în nota informativă la proiectul de lege, a constituit respectarea drepturilor persoanei bănuite, pentru a exclude încălcarea termenelor legale de către organele de urmărire penală. Aplicarea ulterioară a acestei norme a dus

la lezarea drepturilor constituționale ale persoanelor, în special, prin refuzul organelor de urmărire penală și al instanțelor de judecată de a emite un act privind încetarea de drept a urmăririi penale și a calității de bănuît.

Art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală, pe lângă incertitudinile generate de prima propoziție, în următoarea propoziție a prevăzut, prin neglijarea normelor tehnicii legislative, posibilitatea punerii ulterioare a 5 persoanei sub învinuire pentru aceeași faptă. Coliziunea dintre norme se datorează faptului că prevederea în cauză descrie o procedură, ce face obiectul unui alt compartiment al legii, fiind reglementată de art. 287 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 177 alin. (1) CPP referitor la aplicarea măsurii preventive procurorul care conduce sau efectuează urmărirea penală emite, din oficiu sau la demersul organului de urmărire penală, o ordonanță motivată. În ordonanța procurorului se indică fapta care face obiectul bănuirii, învinuirii, prevederile legale în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită, necesitatea aplicării măsurii preventive potrivit condițiilor și criteriilor stabilite la art. 176, precum și faptul dacă bănuitului, învinuitului, inculpatului i s-au explicat consecințele încălcării măsurii preventive.

Așadar, se atestă o incorență de norme procesuale care duce la o neclaritate a normei, pe de o parte măsura preventivă se aplică prin ordonanță, iar pe de altă parte prin procesul verbal al organului de constatare în sensul art. 182¹ Cod de procedură penală.

În acest context, instanțele naționale nu recunosc măsurile aplicate prin process-verbal întocmit de organul de constatare în sensul art. 182¹ Cod de procedură penală.

II. Comisia de la Veneția, în Raportul său privind statul de drept, aprobat în cea de-a 86-a sesiune plenară din 25-26 martie 2011, a afirmat că unul dintre elementele esențiale ale statului de drept este securitatea juridică. (punctul 41); securitatea raporturilor juridice condiționează ca normele juridice să fie clare și precise și să aibă ca scop asigurarea faptului că situațiile și relațiile rămân previzibile (punctul 46).

În Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit: „47. *Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.*”

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. ca aceasta să fie accesibilă și previzibilă (*Rohlena v. Cehia [MC]*, 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania [MC]*, 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48).

De altfel, Curtea a conchis că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată dispune de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68).

Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial al Republicii Moldova .

III. La rândul ei, condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 47).

Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele în schimbare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Parmak și Bakir v. Turcia*, 3 decembrie 2019, § 59).

De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66).

IV. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61; HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, § 46; HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 68).

Comisia Europeană, în hotărârea *Sunday Times împotriva Regatului Unit* № 1 din 26 aprilie 1979, a afirmat că o normă nu poate fi considerată un „drept” dacă nu este formulată suficient de clar pentru a permite cetățeanului să-și reglementeze comportament ”(punctul 49).

În hotărârea *S.W. împotriva Regatului Unit* (*S. W. împotriva Regatului Unit*) din 22 noiembrie 1995, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că orice infracțiune trebuie să fie clar definită prin lege; o astfel de cerință este îndeplinită atunci când o persoană poate cunoaște redactarea ordinului relevant și, dacă este necesar - prin interpretarea acesteia de către instanță, pentru ce acțiuni sau omisiuni poate fi urmărită penal (paragraful 35).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în hotărârea *Soldatenko împotriva Ucrainei* din 23 octombrie 2008, a remarcat că principiul general al securității juridice este o condiție extrem de importantă atunci când este vorba de privarea de libertate și a subliniat că articolul 5 § 1 din Convenția din 1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu se referă doar la dreptul național, ci și la „calitatea legii”, impunând ca legea corespundă statului de drept. „Calitatea legii” înseamnă că atunci când o lege națională prevede posibilitatea privării de libertate, o astfel de lege trebuie să fie suficient de accesibilă, clar formulată și previzibilă în aplicarea sa, pentru a elimina orice risc de arbitrar (paragraful 111).

Respectarea cerințelor de claritate și previzibilitate ale normelor de incriminare este deosebit de importantă având în vedere specificul dreptului penal și consecințele condamnării penale, întrucât urmărirea penală este supusă unor eventuale ingerințe excesive în drepturile și libertățile omului.

Subsecvent, accentuăm că Curtea Europeană în repetate rânduri a reamintit că, existența unei practici de interpretare precisă și coerentă a prevederii în cauză a constituit un factor ce a dus la concluzia că această prevedere era previzibilă (*a se vedea Goodwin, citat mai sus, § 33*). Deși la această concluzie s-a ajuns în contextul unui sistem de common law, nu trebuie subestimat rolul interpretativ pe care îl au organele jurisdicționale în garantarea previzibilității prevederilor normative, în cazul sistemului de drept civil. Anume acestor organe le revine sarcina de a interpreta sensul exact al prevederilor generale ale unei legi de o manieră coerentă și de a elimina orice dubiu legat de interpretare (*a se vedea, mutatis mutandis, Gorzelik și Alții, citat mai sus, § 65*). Raportând raționamentele Curții de la Strasboirg la condițiile speței, deducem că, atât instanța de judecată cât și autoritatea care aplică normele supuse controlului de constituționalitate se confruntă cu dificultăți în materia interpretării uniforme.

În unele state (de exemplu, Rusia, Azerbaidjan, Albania, Estonia, Letonia, Georgia, Slovacia, Slovenia) acest drept este consacrat expres în Constituție, în alte state, inclusiv în Republica Moldova, acest drept derivă din normele constituționale.

Autorul sesizării își fundamentează sesizarea pe dispozițiile Convenției europene.

Prin art.134 și art.135 din Constituție, Curtea Constituțională este abilitată să verifice constituționalitatea, și nu convenționalitatea normei naționale, unicul act ce urmează a fi aplicat la soluționarea cauzelor privind constituționalitatea fiind Constituția. Verificarea convenționalității și interpretarea normelor tratatelor internaționale este de competența exclusivă a instanțelor internaționale. O altă abordare a acestei probleme ar induce ideea greșită că tratatele internaționale au prioritate asupra Constituției Republicii Moldova. În Hotărîrea nr.55 din 14.10.1999, referindu-se la regimul tratatelor internaționale în dreptul intern, Curtea Constituțională a menționat că "tratatele internaționale au prioritate numai asupra legilor interne, dar nu și asupra normelor constituționale", poziție reiterată ulterior (Hotărîrea nr.72 din 23.12.1996).

Potrivit alin.(1) art.4 din Constituție, Curtea Constituțională are obligația de a interpreta și aplica dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Norma constituțională nu obligă Curtea să acorde prioritate prevederilor tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte, ci o obligă să țină cont de ele în procesul interpretării normelor constituționale.

În baza acestui raționament, Curtea Constituțională va analiza textele contestat din lege, raportate la circumstanțele concrete ale cauzei penale, prin prisma normelor constituționale invocate de autorul sesizării, luînd în considerare prevederile Convenției și jurisprudența în domeniu a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Pentru soluționarea cauzei Curtea Constituțională va identifica norma constituțională pertinentă care poate fi raportată la art.4 al Protocolului nr.7 la Convenția europeană și art.14 alin.7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articole care consacră dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Autorul invocă că dreptul în cauză derivă din art.21 din Constituție, conform căruia: "Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale". Din conținutul normei constituționale se deduc trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa. Ultimul principiu consacră ideea că partea apărării dispune de un șir de pîrghii care pot fi utilizate pentru apărarea persoanei în procesul de probare a vinovăției de către partea acuzării, inclusiv dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Din cele enunțate rezultă că principiul statuat de art.21 din Constituție – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lîngă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept (de exemplu – penală sau civilă). În prezenta hotărîre Curtea Constituțională va aborda acest principiu în special în materia penală.

În procesul de probare a vinovăției de către partea acuzării, suspiciunile organelor de urmărire penală sau ale justiției afectează grav onoarea și demnitatea persoanei nevinovate. Cu toate acestea, suspiciunile nu pot fi interzise, deoarece ele contribuie la elucidarea adevărului. Anume din aceste considerente societatea a echilibrat dreptul acuzării de a avea suspiciuni cu dreptul persoanei de a nu fi urmărită sau judecată de două ori pentru aceeași infracțiune. Sensul acestui drept este, pe de o parte, de a evita suferințele repetate ale persoanei în cazul cînd prima dată suspiciunile nu s-au confirmat, iar pe de altă parte, de a exclude hărțuirea persoanei de către organele de urmărire penală prin anchetarea aceleiași fapte.

Principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repetat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă. În practică, ultima interdicție trezește cele mai multe controverse, deoarece, în materie penală, puțini înțeleg că acest principiu se aplică și în cazul cînd persoana a fost supusă unei urmăriri ce nu a condus la condamnare. Curtea Constituțională, conferind acestui principiu o conotație constituțională, relevă că el se aplică numai atunci cînd s-a emis un act cu caracter definitiv, fie că este vorba de o

ordonanță de încetare a urmăririi penale, fie de o sentință de acuzare sau achitare. În cazul în care actul poate fi atacat prin căile ordinare de atac, regula non bis in idem nu se aplică.

Pentru a nu transforma dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă într-un drept absolut, ceea ce ar împiedica descoperirea infracțiunilor și criminalilor, sistemele de drept, inclusiv Convenția, au reglementat expres derogările admisibile. Aceste derogări oferă organelor de urmărire penală posibilitatea de a relua urmărirea și sînt formulate, în termeni aproape identici, în art.22 și art.287 CPP, precum și în art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție. Conform acestor norme, reluarea urmăririi penale se admite numai dacă "fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sînt de natură să afecteze hotărîrea pronunțată".

Interpretînd prin prisma Constituției dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori, așa cum este formulat în art.22 CPP, autorul sesizării consideră că termenii "judecat" și "pedepsit" se dublează, or, pedeapsa poate surveni numai în cadrul unui proces judiciar, ceea ce echivalează cu judecarea persoanei.

Autorul sesizării constată că numai o astfel de interpretare a dreptului de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă este în concordanță cu art.21 din Constituție, care stipulează obligația statului de a asigura toate garanțiile necesare apărării persoanei în cadrul procesului judiciar, și alin.(1) art.16 din Constituție privind îndatorirea primordială a statului de a respecta și ocroti persoana.

În orice societate democratică protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuții, statul a instituit norme procesual penale, concentrate în Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea și statul de infracțiuni, astfel încît persoana care a săvîrșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale, și, pe de altă parte, să protejeze persoana și societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Prin normele procesual penale, legislatorul național a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului penal, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții veritabile. Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual penale, sînt obligate să activeze în așa mod, încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere.

Pentru a proteja persoanele suspectate de săvîrșirea infracțiunilor de acțiunile arbitrare ale organelor de urmărire penală, normele de procedură penală din Republica Moldova divizează aceste persoane în trei categorii: bănuți, învinuiți și inculpați. Fiecare categorie implică drepturi speciale, care permit persoanei să reacționeze prin mijloace legale pentru apărarea sa eficientă împotriva suspiciunilor organelor de urmărire penală sau ale instanțelor de judecată.

În sensul art.63 CPP, bănuț este persoana față de care există anumite

suspiciuni sau probe privind săvârșirea infracțiunii, dar nu există suficiente probe pentru a înainta învinuirea și a o recunoaște în calitate de învinuit. Aceeași normă procesuală prevede trei acte procedurale prin care persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț. În sensul normelor constituționale, recunoașterea calității de bănuț se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare, reglementate de art.64 CPP (să știe de ce este bănuț, să fie audiat în prezența apărătorului, să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală ș.a.). În unele sisteme constituționale nu se atestă categoria de bănuț, după cercetările de rigoare persoanei fiindu-i înaintată învinuirea. Nici sistemul nostru de drept nu prevede obligativitatea recunoașterii persoanei în calitate de bănuț, aceasta se aplică la discreția organului de urmărire penală sau a procurorului, cărora le aparține dreptul de a alege direcțiile juste de exercitare a urmăririi penale. Astfel, organul de urmărire penală, dacă dispune de probe suficiente, poate înainta direct învinuirea. Recunoașterea calității de bănuț presupune nu numai drepturi procesuale, dar și restrângerea drepturilor constituționale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație ș.a. Și în cazul recunoașterii calității de bănuț pe cel de-al treilea temei – prin ordonanță – persoana este supusă unor restrângeri: imposibilitatea legalizării unor acte (spre exemplu, de identitate), consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar, în cazul cînd persoana este nevinovată – suferința psihologică, cauzată de suspectarea de comiterea unei infracțiuni, atitudinea societății și a victimei ș.a.

În acest aspect autorul sesizării nu este de acord cu opinia plenului Curții Supreme de Justiție, expusă în Hotărîrea nr.7 din 04.07.20057 , conform căreia “pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează drepturi sau libertăți constituționale”.

Pentru a conferi previzibilitate și claritate normei restrictive, CPP, la alin.(2) art.63, reglementează termenele în care persoana poate avea calitatea de bănuț.

Aceste termene variază de la 72 ore în cazul reținerii persoanei, 10 zile în cazul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate pînă la 3 luni sau, cu acordul Procurorului General sau al adjuncților săi, 6 luni în cazul emiterii unei ordonanțe.

În același scop CPP, la alin.(3) art.63, reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală. Astfel, la momentul expirării termenului reținerii organul de urmărire penală trebuie să elibereze bănuțul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunînd scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire.

Potrivit alin.(5) art.63 CPP, “calitatea de bănuț încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.” Punerea persoanei sub învinuire permite organelor de

urmărire penală, pe de o parte, să efectueze acțiunile necesare urmăririi penale, iar pe de altă parte, să facă previzibilă situația persoanei fără a leza drepturile fundamentale ale acesteia. Procedura scoaterii bănuțului de sub urmărire penală este reglementată de art.284 CPP.

Acesta fiind sensul normei art.63 la momentul adoptării CPP, ulterior, însă, în procesul aplicării, organele de urmărire penală au comis încălcări legate în principal de nerespectarea riguroasă a procedurii privind anularea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și scoatere de sub urmărire. Din aceste considerente, prin Legea nr.264-XVI din 28.07.20068, art.63 CPP a fost completat cu un nou alineat, prin care s-a reglementat procedura de scoatere a persoanei de sub urmărire penală în cazul expirării termenelor reglementate de alin.(2) art.63 CPP, prin încetarea acestei calități de drept.

Intenția legislatorului, deși nu a fost expusă în nota informativă la proiectul de lege, a constituit respectarea drepturilor persoanei bănuțite, pentru a exclude încălcarea termenelor legale de către organele de urmărire penală. Aplicarea ulterioară a acestei norme a dus la lezarea drepturilor constituționale ale persoanelor, în special, prin refuzul organelor de urmărire penală și al instanțelor de judecată de a emite un act privind încetarea de drept a urmăririi penale și a calității de bănuț.

Alineatul (6) al art.63 CPP, pe lângă incertitudinile generate de prima propoziție, în următoarea propoziție a prevăzut, prin neglijarea normelor tehnicii legislative, posibilitatea punerii ulterioare a persoanei sub învinuire pentru aceeași faptă. Coliziunea dintre norme se datorează faptului că prevederea în cauză descrie o procedură, ce face obiectul unui alt compartiment al legii, fiind reglementată de art.287 CPP. După cum s-a menționat anterior, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legislatorul, la alin.(4) art.287 CPP, a stipulat că această acțiune se admite "numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată". Acestea sînt unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art.22 CPP, care la alin.(2) prevede derogările admisibile.

Astfel, autorul relevă că prin sintagma "în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente" din propoziția a doua a alin.(6) art.63 CPP legiuitorul nu numai a neglijat normele tehnicii legislative, dar, contrar prevederilor art.22 și art.287 CPP, a permis organelor de urmărire penală să pună persoana sub învinuire pentru aceeași faptă. Această sintagmă, fiind mult mai generală după conținut, intră în contradicție cu prevederea "apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată" din art.22 și art.287 CPP. Neavînd ca suport o procedură reglementată clar de CPP, ea permite reluarea urmăririi penale și după încetarea calității de bănuț a persoanei, în baza probelor dobîndite în procedura precedentă deja finalizată. Astfel, dacă pentru organul de urmărire penală sintagma "în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente" poate însemna continuarea urmăririi penale, pentru persoana suspectată aceasta înseamnă urmărire penală repetată, ceea ce este contrar principiului non bis in idem.

Într-o astfel de interpretare, propoziția a doua a alin.(1) art.177 CPP este apreciată ca fiind contrară principiului previzibilității normei de drept. Or în cazul când calitatea de bănuît a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin.(2) art.63 CPP, persoana are convingerea că nu mai este bănuîtă și urmărită penal.

Și prima propoziție a alin.(6) art.63 CPP, conform căreia "Dacă, la expirarea termenelor indicate în alin.(2), nu s-a dispus scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau punerea ei sub învinuire, calitatea de bănuît încetează de drept", generează consecințe imprevizibile, deoarece nu obligă organul de urmărire penală să elibereze persoanei un act care să certifice încetarea de drept a calității de bănuît și astfel persoana să fie scoasă de sub urmărirea penală, chiar dacă acțiunea în cauză este prevăzută – în special pentru procuror – de alin.(3) art.284 CPP. Acest fapt pune persoana într-o situație incertă, deoarece ea nu poate proba încetarea urmăririi penale.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

Examinînd art.177 alin. (1) combinat cu art. 175 alin. (3) pct. 5¹) și art. 182¹ CPP după standardele care privesc calitatea legii, se apreciază integral drept neconform art.23 din Constituție.

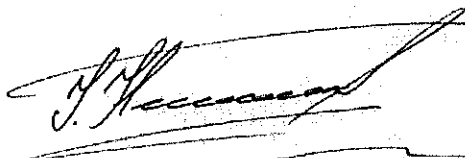
Pentru considerentele expuse în sesiare, facem apel la Înțelepciunea Onorartei Curți și,

SOLICITĂM:

- Declararea sesizării ca fiind admisibilă;
- Exercițarea controlului de constituționalitate asupra textului de lege de la art. 175 alin. (3) pct. 5¹), art. 177 alin. (1) și art. 182¹;

F. Declar pe proprie onoare ce toate informațiile utilizate în prezenta sesizare sunt veridice.

Autorul sesizării

Av. Igor I. HLOPEȚCHI drd.⁷

⁷ Document purtător de semnătură mobilă în sensul Legii nr. 91/2014, dovada se atașează

Dosarul nr.1-898/2021

PIGD 1-21047159-12-1-31032021

ÎN CHEIERE

23 septembrie 2022

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (*sediul Buiucani*)

În componența:

Președintele ședinței, judecător

Olga

Bejenari

Grefier

Melisa Gaidanov

Cu participarea:

Procurorului

Ina Mahu

Avocatului în interesele inculpatului

Vadim Bucatca

În absența:

Avocatului în interesele inculpatului

Igor Hlopețchi

Inculpatului

Corduneanu Andrei

examinând în ședință de judecată cauza penală privind învinuirea lui Corduneanu Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal,

a constatat:

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) se află înregistrată pe rol cauza penală privind învinuirea lui Corduneanu Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal.

La data de 19 septembrie 2022, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală (cancelarie) a parvenit cererea avocatului Igor Hlopețchi în interesele inculpatului Corduneanu Andrei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.175 alin.(3) pct.5¹, 177 alin.(1) și art.182¹ alin.(1) din Codul de procedură penală, or, în opinia autorului cererii, ambele variante tip, implică o interconexiune indisolubilă, iar aceasta este contrar prevederilor art.1 alin.(3), 4, alin.(1), 16 alin.(1), 22, 23 și 54 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea poziției privind încălcarea unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituției, invocă avocatul în interesele inculpatului că, conform amendamentelor operate la legea procesual-penală, a fost introdusă o nouă măsură preventivă nereglementată de legea procesual penală – înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, care intră în competența unui alt actor al actului de justiție nereglementate de legea penală.

Consideră avocatul Hlopețchi Igor, că există o incoerență de norme procesuale – art.182¹, 175, 63 și 177 Cod de procedură penală, care duce la o neclaritate a normei, pe de o parte măsura preventivă se aplică prin ordonanță, iar pe de altă parte

prin procesul-verbal al organului de constatare în sensul art.182¹ Cod de procedură penală.

Totodată, se invocă în cererea că, instanțele naționale nu recunosc măsurile aplicate prin procesul-verbal întocmit de organul de constatare în sensul art.182¹ Cod de procedură penală.

Procurorul în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii inculpatului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Vadim Bucatca în interesele inculpatului, în ședința de judecată a susținut integral cererea avocatului Hlopețchi Igor referitor sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.175 alin.(3) pct.5¹), 177 alin.(1) și art.182¹ alin.(1) din Codul de procedură penală.

Audiind participanții la proces, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de a admite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Hlopețchi Igor în interesele inculpatului Corduneanu Andrei, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 135 alin.(l) lit.a), g) din Constituția Republicii Moldova, *Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție*

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(l) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(l) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20,115,116 și 134 din Constituție:

-în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

-excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

-sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, *judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra*

conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Raportând cadrul normativ expus supra la circumstanțele din speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

În acest context, se atestă, că în speță, instanța de judecată consideră oportună verificarea constituționalității prevederilor articolului 175 alin.(3) pct.5¹), 177 alin.(1) și art.182¹ Cod contravențional, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.1 alin.(3), 4, alin.(1), 16 alin.(1), 22, 23 și 54 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, instanța urmează să admită solicitarea avocatului Hlopețchi Igor privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 175 alin.(3) pct.5¹), 177 alin.(1) și art.182¹ alin.(1) Cod contravențional, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.art.1 alin.(3), 4, alin.(1), 16 alin.(1), 22, 23 și 54 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Hlopețchi Igor în interesele inculpatului Corduneanu Andrei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta Încheiere, Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, copia rechizitoriului, mandatul avocatului Igor Hlopețchi, pentru examinare conform competenței.

Se suspendă cauza penală nr. 1-898/2021 de învinuire a lui Corduneanu Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod Penal, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Olga Bejenari